

Nieuwsbrief

December 2020

GOO

gelders
ondergrond
overleg

Beste GOO-leden,

In deze laatste GOO nieuwsbrief van 2020 lezen jullie meer over onder meer de Warme Overdracht, SPRONG en is er nieuws van verschillende themagroepen. Onder meer vanuit de themagroep Energie en de themagroep Klimaatadaptatie. Van deze themagroep wordt Mirre Berkhof de trekker.

Zonder Ron was het GOO een goo-tje!

Mensen komen, mensen gaan. We willen hier even stilstaan bij het vertrek van Ron Nap bij het Gelders Ondergrond Overleg. Ron start in januari bij Rijkswaterstaat. Hij gaat in vaste dienst werken bij de afdeling bodem & ondergrond, Bodem+. Wij willen Ron enorm bedanken voor alles wat hij voor het GOO heeft gedaan en betekend. “Zonder Ron was het GOO een goo-tje”. Zo omschreef één van de leden van het Strategisch Overleg van het GOO de niet aflatende inzet van Ron. Met zijn ambities en enthousiasme heeft Ron een enorme boost aan de transitie van het GOO gegeven! Ron, nogmaals bedankt! We wensen je veel succes bij Rijkswaterstaat en, geluk voor ons, je blijft werken aan bodemopgaven. We komen elkaar zeker nog tegen! Ron wordt voorlopig vervangen door Annelies de Graaf van Buro38. Zij stelt zich later in deze nieuwsbrief graag aan jullie voor.

Van Ron

Ik wil het GOO graag bedanken voor het vertrouwen dat ik in 2014 kreeg om het voorzitterschap in te vullen. Ik moest mij toen nog wel bewijzen in die rol, maar samen met jullie is het GOO gaan groeien naar wat het nu is en met een enorme potentie om nog veel meer voor jullie te kunnen betekenen. Buiten het GOO worden we ook gezien en met enige jaloezie. Het is dan ook een top netwerk waar dit jaar al zo'n 20 adviserende partijen van adviesbureau tot en met kennisinstituten direct actief zijn geweest om ons van de nodige kennis te voorzien en te helpen in de doorwerking. Dat is alleen gelukt door de actieve deelname van alle GOO'ers in projectgroepen, taskforces, het Strategisch Overleg en werkgroepen en de vele volgers (229) inmiddels op LinkedIn. Dit alles komt samen op de inmiddels volwassen geworden website. Daar kun je mee naar buiten en dat doen onze stuurgroepleden ook met enige trots. Ik verwacht en hoop dat jullie na waarschijnlijk een jaar online ontmoeten elkaar weer live kunnen treffen in de bodemhub in Zutphen en ook de inmiddels legendarische GOO projectdag ergens in de regio weer als vanouds georganiseerd zal worden. Nodig mij dan uit, ik wil die dag niet missen! Veel succes in jullie werk.

Dank je wel!

Ook een groot dank-je-wel voor Saskia van Miltenburg. Saskia (Omgevingsdienst Regio Arnhem, projectleider Omgevingswet) heeft in 2020 met veel inzet de themagroep Bodem uitvoering en beleid een gezicht én handen en voeten gegeven. Samen met de leden van de themagroep is ze actief geweest om concrete thema's bij de kop te pakken. Saskia heeft bij haar start al aangegeven dat zij de rol van kwartiermaker / thematrekker tijdelijk wilde vervullen. We laten je nog weten wie het stokje van Saskia overneemt. Super bedankt Saskia! En ook wij blijven elkaar gelukkig tegenkomen.

Graag tot ziens in 2021

In 2020 hebben we elkaar, door het coronavirus, nauwelijks in levenden lijve ontmoet. We hebben andere kanalen gebruikt om met elkaar samen te werken en kennis te delen. Dat verliep doorgaans goed. Dank jullie wel voor jullie inzet en betrokkenheid hierbij! We hopen van harte dat we elkaar, ergens in 2021, weer op onze bodemhub in Zutphen kunnen treffen! Tot die tijd blijven wij elkaar virtueel treffen: in overleggen of kennisspecials. Zo staat op 28 januari de online kennisspecial over Grondwaterkwaliteit al gepland. Op 10 februari staat de online special 'De ondergrond (In)Zicht' op de agenda. Verderop meer over beide specials!

Prettige kerstdagen en een gezond 2021 gewenst namens alle leden van het Strategisch Overleg van het GOO.

GOO – Online Kennisspecials – noteer je ze vast in je agenda?

Grondwaterkwaliteit - 28 januari 2021 – 13.00 – 15.00 uur

De ondergrond InZicht - 10 februari 2021- 14.00 – 16.00 uur

Hieronder lees je meer informatie over beide specials. Aanmelden gaat via GOO@gelderland.nl

De GOO mailbox wordt vanaf nu beheerd door Liesbeth Rutgers van provincie Gelderland. Liesbeth ondersteunt het GOO onder meer ook bij het agendabeheer, het voorbereiden en notuleren van overleggen en het organiseren van bijeenkomsten van de themagroepen en nog meer... de GOO-spin in het web!

Kennisspecial Grondwaterkwaliteit – 28 januari, 13.00 – 15.00 uur

‘Bron-aanpak met het oog op de KRW-doelen voor grondwaterkwaliteit; hoe gaan we dat vormgeven onder de Omgevingswet?’

De voorgeschiedenis

Op 30 september 2019 vond een GOO-workshop ‘Bodemverontreiniging en grondwaterkwaliteitsbeheer; hoe gaan we dat onder de Omgevingswet regelen?’ plaats. Aan die workshop namen gemeenten en omgevingsdiensten uit Overijssel en Gelderland deel. Ook de provincies waren erbij. De workshop leverde een duidelijke behoefte op, namelijk een 2-trapsraket met:

1 een eenvoudige oplossing voor de korte termijn (door provincie):

het borgen van de aanpak van verontreinigingen in de bovengrond die een risico vormen voor de grondwaterkwaliteit door het opnemen van (instructie)regels in het provinciale beleid.

2 een aanpak voor langere termijn (door gemeenten):

de ontwikkeling van een gebiedsgerichte aanpak op basis van ambities voor het watersysteem.

Provinciaal beleid in voorbereiding

De oplossing voor de korte termijn vraagt om afstemming tussen provincie, gemeenten en omgevingsdiensten. Nu is dat het goede moment, omdat provincie Gelderland aan de slag is met de voorbereiding van het nieuwe Regionaal Waterprogramma.

Het provinciale Regionaal Waterprogramma zal het provinciale beleid voor grond- en oppervlaktewater onder de Omgevingswet beschrijven. De vaststelling van dit programma vindt in 2021 plaats. Waar nodig vindt ook vertaling van het provinciale beleid naar de Provinciale Omgevingsverordening (POV) plaats. De provincie neemt in de POV regels op voor bronaanpak door derden (initiatiefnemers die activiteiten uitvoeren in sterk

verontreinigde grond), waarbij de gemeente op basis van de Omgevingswet bevoegd gezag voor die bronaanpak wordt.

Presentatie Martien Bult

Tijdens de kennisspecial op 28 januari geeft Martien Bult van provincie Gelderland een presentatie, waarin hij de contouren van het provinciale beleid voor de aanpak van verontreinigingen (bronzone) met een mogelijk risico van verspreiding naar het grondwater schetst.

Met elkaar in gesprek

Vervolgens is er een gesprek waarin deelnemers kunnen reageren op de concept beleidslijn van de provincie, en waarin zal worden verkend hoe de concept beleidslijn in de praktijk zal uitwerken, en of dit wenselijk is.

Aanmelden

Wil je bij deze special aanwezig zijn? Meld je dan aan door een e-mail te sturen naar GOO@gelderland.nl. Deelnemers krijgen vooraf de conceptlijn van het provinciale beleid toegezonden en natuurlijk de link voor de online special!

Kennisspecial 'De ondergrond InZicht' – 10 februari, 14.00-16.00 uur

Om de bodem en ondergrond goed mee te nemen in de afweging van opgaven en ruimtelijke plannen, is het belangrijk om data en informatie over de bodem en ondergrond goed op orde te hebben en goed te ontsluiten.

Welke informatie in welke vorm?

Maar welke informatie heb je dan nodig, en in welke vorm? In het programma 'Ondergrond InZicht' wordt aan dit onderwerp gewerkt. Dit programma is in oktober 2020 gestart door Deltares en de initiatiefnemers van het project Samen de diepte in (Tauw, Royal HaskoningDHV en Witteveen+Bos).

Het programma omvat de samenwerking aan instrumenten om de ondergrond te visualiseren, met als doel de werkzaamheden rondom de Omgevingswet en de publieke taken rond dit thema te ondersteunen. Dat kan gaan van de grotere bewustwording bij bestuurders/burgers tot het beter inplannen van functies in de ondergrond en het kennen van effecten daarbij.

Aan de slag: uitwerken in openbaar bruikbare instrumenten

Doel van het programma is om uit te wisselen wat er (mogelijk) is en daarnaast worden er ook daadwerkelijk stappen gezet om een aantal vragen die spelen bij de deelnemers bij de kop te pakken en uit te werken naar (openbaar bruikbare) instrumenten. Ook wordt er een aantal pilots uitgevoerd waar de instrumenten verder toegepast/uitgewerkt worden voor specifieke locaties of vragen.

Aandacht voor Gelderse visualisaties

In de kennisspecial 'De Ondergrond InZicht' op woensdag 10 februari lichten we het programma nader toe. Ook worden er tussenresultaten gepresenteerd. Daarnaast is er aandacht voor een aantal Gelderse voorbeelden van visualisaties, zoals de Digitale Stadsatlas Culemborg.

Aanmelden

Wil je bij deze online special aanwezig zijn? Meld je dan aan door een e-mail te sturen naar GOO@gelderland.nl.

GOOede voornemens!

In november hebben de leden van het Strategisch Overleg (SO) van het GOO het [meerjarenprogramma](#) van het GOO nog eens aandachtig doorgenomen. De uitvoering van het meerjarenprogramma startte in 2019 en loopt door tot 2022. Daarom vonden we het tijd voor een goed gesprek over de uitvoering van het meerjarenprogramma. Wat gaat goed? Wat kan beter?

We zijn er trots op dat we zo'n actief samenwerkingsverband hebben. Met en door jullie! De betrokkenheid en input van jullie -de GOO-leden en meerdere instanties en partijen- zijn de grote drijfveer om in 2021 met nog meer energie en inzet aan de slag te gaan. We willen jullie nog meer voorzien van kennis en ook vaker kennis samen met jullie ontwikkelen. Dat geldt ook voor praktische handvatten en handelingskaders.

Met de Omgevingswet voor de deur ziet het GOO daarin een spin in het web-rol voor zichzelf. Zodat we samen het wiel kunnen uitvinden en niet ieder voor zich! Samenwerking, verbinding en integraliteit zijn belangrijker dan ooit. Ook op bestuurlijk niveau.

Met actieve themagroepen, input en inzet vanuit de GOO-leden en het GOO dat op meerdere kennisgebieden wil faciliteren, verbinden en ontzorgen, gaan we samen aan de slag. Het SO van het GOO staat ervoor in de startblokken!

Even voorstellen: Annelies de Graaf

Ik werk als adviseur op het gebied van water en bodem, sinds 2009 als zelfstandig adviseur. In mijn werk ben ik actief met opstellen van programma's, beleid en regelgeving, en met kennisontwikkeling en kennisoverdracht. Vaak voor samenwerkingsverbanden van overheden of van overheden en bedrijfsleven.

Voor het Gelders Ondergrond Overleg heb ik onder meer het proces voor het opstellen van het GOO Meerjarenprogramma 2019-2022 begeleid en verzorg ik af en toe een workshop voor het GOO.

Met mijn man en twee dochters (20 en 17 jaar) woon ik in Cothen, een dorpje aan de Kromme Rijn in het oosten van provincie Utrecht. Hier ren ik graag een rondje, en geniet ik op de fiets van de grote diversiteit aan landschappen in onze omgeving. Op dit moment zijn we bezig met de bouw van een nieuw huis, waarmee we ook van het gas af gaan. Dat laatste vind ik nog best spannend! En even voor de liefhebbers: een bodem-energiesysteem was geen optie omdat we in een grondwaterbeschermingsgebied gaan wonen, dus wordt het een lucht-water-warmtepomp.

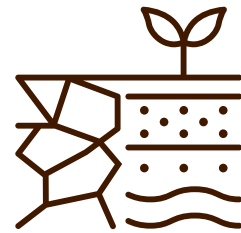
Terug naar het GOO. In mijn werk zie ik heel wat regio's, maar zo'n actief en breed opgezet samenwerkingsverband als het GOO ken ik op dit moment ken ik niet. Dit is iets om te koesteren!

Ik voel me vereerd om tijdelijk de rol van coördinator van het Gelders Ondergrond Overleg te mogen invullen. Vanuit die rol hoop ik een steentje bij te dragen aan een vliegende doorstart van het GOO in 2021 in de periode tussen het vertrek van Ron Nap en de aanstelling van de nieuwe coördinator.

Groet, Annelies

annelies.degraaf@buro38.nl

Nieuws van de themagroep Bodem uitvoering en beleid

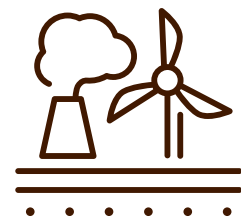

Zoals je al hebt kunnen lezen, stopt Saskia als kwartiermaker voor de themagroep Bodem uitvoering en beleid. Saskia: “Ik kijk met veel plezier terug op de overleggen van themagroep Bodem uitvoering en beleid. Het is een bevlogen groep die kritisch meedenkt met het beleid dat wordt ontwikkeld. Ook komen er uitvoeringsvragen aan bod. Een bedankje aan alle themagroep-leden! Mijn nieuwe rol is projectleider Omgevingswet bij ODRA, waarbij ik graag met jullie in verbinding blijf om te zorgen dat bodem(regels) worden opgenomen in het gemeentelijke beleid (via het Omgevingsplan).”

Het verslag van de laatste bijeenkomst van de themagroep Bodem uitvoering en beleid vind je op het [Geldernet](#) . Daar vind je ook een presentatie over ZZS, een update over project NGE en meer informatie over de bruidsschat.

Vragen? Stel ze via GOO@gelderland.nl

Nieuws van de themagroep Energietransitie

De kwartiermakersfase voor de themagroep Energietransitie is begin 2020 voortvarend door Anne ten Brummelhuis opgepakt. Er is met gemeenten, omgevingsdiensten en stakeholders in het veld gesproken over waar de werkgroep zich op zou moeten richten. Dit heeft de basis gevormd voor een ontwikkelagenda. Dit is een dynamisch stuk dat de komende periode ongetwijfeld nog meerdere malen aangescherpt gaat worden. Het concept programma energie en bodem lees je [hier](#) .

Heb je een vraag of opmerking of kun je bijdragen aan een onderdeel uit het programma? Laat het weten via a.tenbrummelhuis@ovij.nl

Door samen aan het programma te werken wordt het steeds beter en sluit het meer aan bij de behoeften uit de praktijk. De komende maanden worden de meer concrete onderdelen al opgepakt. Ook wordt de aanpak van de bredere kennisvragen verder uitgewerkt. In het eerste half jaar van 2021 worden meerdere kennisbijeenkomsten georganiseerd.

De financiering van de activiteiten van de werkgroep vindt plaats vanuit het GOO budget, in-kind bijdrage en financiering vanuit de provincie Gelderland.

UP-project

Update SPRONG

Durf jij de SPRONG te wagen?

(van Sannah Nagelkerken, programmamanager
Nationaal Bodemtraineeship)

Maatschappelijke transitie zoals de Omgevingswet zijn omvangrijk en complex. Dit vraagt, je raadt het al, om een integrale benadering. Nee, aanpak.

SPRONG is gericht op 'anders werken'. Ontsprongen vanuit bodemprofessionals die vanuit persoonlijke drive én los van de bestaande structuren een bijdrage willen leveren aan een gezonde leefomgeving. 'Is er een mijlpaal bereikt?' vroeg Mirre Berkhof mij in een gesprek na onze workshop tijdens het Follow UP festival en de eerste regioessies voor een SPRONG-verkenning. Ik antwoordde: ik denk van wel!

De behoefte aan betrokkenheid en eigenaarschap in vraagstukken zoals de Omgevingswet is groot, naast een toenemende wens om ruimte te geven aan proces (= samenwerking) en impact maken (wat draag ik bij en waar krijg ik energie van?). In 4 interactieve sessies, uitgevoerd door Bioclear earth en Network&Co, zijn de belemmerende factoren én kansen van integraal werken door jullie (lees bodemexperts) ontrafeld. Benieuwd? Lees snel verder...

De wens om uit je inhoudelijke deskundigheid en bestaande normen (comfortzone) te stappen en aandacht te geven aan een procesgerichte aanpak leeft bij bodemprofessionals. Dit is voor ons een reden om de sprong te wagen naar het toepassen en uitproberen van nieuwe samenwerkingsmethodes. Zou 'door het gewoon te proberen' een antwoord kunnen zijn op integraal werken? #HOEDAN? Nou; ruimte geven aan frustraties (afreken-cultuur, onduidelijke rolverdeling, te weinig/tijd geld). Maar vooral plezier, energie en nieuwe ideeën delen. Ik zie opeens een link naar mijn eigen werk...

Begeleiding van trainees en inhoudelijke projecten leert mij dat aandacht voor samenwerking en gelijkgestemdheid, door elkaar te bevragen, (overtuigende) belemmeringen en complexiteit kan wegnemen. Een vraag als 'wie ben je en wat drijft jou?' is opeens eenvoudig. Toch? Probeer maar eens uit.

Het programma SPRONG is gericht op het 'anders werken' zoals bedoeld in de Omgevingswet. De SPRONG alliantie bestaat uit het UP, de VNG, het GOO en het Bodem- en Watertraineeship. De uitvoering van SPRONG wordt gedaan door Netwerk&Co en Bioclear earth.

Voor vragen kun je mailen naar Sannah Nagelkerken: snagelkerken@natuurlijktalent.nl of Bowine Wijffels: bowine@netwerkenco.nl.

Laatste nieuws over de Warme Overdracht

(Henny Alink, provincie Gelderland)

Via deze nieuwsbrief houdt Henny jullie zoveel mogelijk op de hoogte van de stand van zaken rond de Warme Overdracht bodemtaken onder de Omgevingswet. Met december en de feestdagen voor de deur is mogelijk enige vertraging maar er zijn ook nieuwe zaken in gang gezet! Zo meldt Henny. Daarmee kan in 2021 een goede start gemaakt worden.

Provinciale milieuverordening

De provinciale milieuverordening heeft ter inzage gelegen. De termijn is inmiddels gesloten en de reacties worden nu verwerkt. Zodra er meer bekend is, delen we dit met je.

Oproep van Henny

Henny is aanwezig geweest bij een overleg van de Taskforce Omgevingsdiensten. Hier heeft ze toegelicht waar in het kader van de Warme Overdracht aan gewerkt wordt. Het is de bedoeling ons netwerk te verbreden. Een concrete vraag van Henny aan de Taskforce is dan ook: "Geef binnen jullie netwerk door waar we mee bezig zijn zodat zowel binnen OD's als gemeenten zoveel mogelijk mensen weten wat er speelt en waarvoor ze bij de provincie terecht kunnen." Een duidelijke oproep van Henny!

Neem gerust direct contact op met Henny (h.alink@gelderland.nl) als je vragen hebt.

Squit iBis

Squit iBis is inmiddels geoptimaliseerd. Wat blijft bij de provincie? Wat gaat per 1 januari 2022 over naar de gemeenten? Hiervan kunnen jullie nu lijsten maken per gemeente vanuit de rapportage in Squit. Heb je hierover vragen, neem dan contact op met **Ruurd-Rintje Kok** van Roxit. Hij kan jullie vertellen hoe je deze rapporten kunt draaien. Realiseer je dat je alleen dat uit het systeem kunt halen wat erin zit. We blijven ons best doen en zich voordoende fouten corrigeren. 100% zal het nooit worden, maar samen kunnen we wel de komende tijd het systeem en de data daar waar nodig aan te passen.

De rapportage module zit inmiddels in Squit iBis. Deze module is gevuld met pdf-bestanden van rapporten en besluiten die op dit moment vanuit ons archief te koppelen waren. De lay-out is nog niet optimaal. Daarover is de provincie nog in gesprek met Roxit. Maar als de informatie die bij een locatie hoort er nu al in staat, heb je alles bij elkaar. Je moet de pdf dus nog wel regelmatig openen om te weten wat erin staat maar je hoeft geen verzoek meer te doen aan de provincie.

Voor alle documenten die nog niet te koppelen zijn, is een opdracht door de provincie uitgedaan. Een bureau start medio december met een pilot om te kijken hoeveel werk het is om dit uit te zoeken en goed in het archief te krijgen. Hiervoor is een half jaar uitgetrokken.

Stimuleringsregeling?

De provincie Gelderland bekijkt of ze in 2021 nog een stimuleringsregeling aan gemeenten kunnen aanbieden. Henny houdt ons op de hoogte!

Subsidiereregelingen: maak er gebruik van!

[Bodemgegevens op orde](#)

[Ondergrond in beeld](#)

Nieuws van de themagroep Klimaatadaptatie

Mirre Berkhof, bodemtrainee bij provincie Gelderland en het GOO, is de trekker van de nieuwe themagroep 'Klimaatadaptatie'.

De komende tijd zal zij aan de slag gaan met het opstellen van een werkprogramma voor de themagroep. Hiervoor zal zij een inventarisatie onder de GOO leden gaan uitvoeren om te peilen bij welke thema's een kennisbehoefte ligt. Als jullie al input hebben hiervoor, dan kun je dit nu al mailen naar m.berkhof@gelderland.nl.

Voor volgend jaar brengt ze alvast de spreektijd bodem regio Nijmegen onder de aandacht (zie bericht hieronder). Het thema van deze spreektijd is de relatie tussen bodem & ondergrond en klimaatadaptatie-opgaven. Begin volgend jaar zal in dezelfde lijn een GOO special georganiseerd worden waarin verder ingegaan wordt op deze verbinding aan de hand van pilotprojecten. Genoeg nieuws onder de horizon waar we samen verder aan kunnen gaan werken! En voor de fanatiekelingen onder ons: houd de StraadKrant in de gaten: zij zullen rond kerst zorgen voor een mooi kerstboomcadeautje in de vorm van een special Ondergrond.

Samen de diepte in - Spreektijd bodem regio Nijmegen

Als gevolg van het veranderende klimaat krijgen we steeds meer te maken met extremen in het weer. Zoals opwarming van met name stedelijk gebied, langdurige droogte en wateroverlast door piekneerslag en afvoer van rivieren. Bij de inrichting van de fysieke leefomgeving dient rekening te worden gehouden met de gevolgen van klimaatverandering en daarbij speelt bodem en ondergrond een essentiële rol. Daarom organiseert 'Samen de diepte in', in samenwerking met 'DNA van de stad', in januari 2021 de spreektijd bodem in de regio Nijmegen. Daarin gaan de bodem- en klimaatprofessionals van gemeenten en de omgevingsdienst in gesprek met de programmamanagers Omgevingswet en planologen over de rol van bodem en ondergrond bij de opgave van klimaatadaptatie.

Het doel van de spreektijd is om bodem en ondergrond voor het voetlicht te brengen als het gaat om een robuuste klimaatadaptieve inrichting van het stedelijke en landelijk gebied. Daarnaast wordt gekeken naar de benodigde kennis en netwerken om de ruimtelijke ordening zo optimaal mogelijk te kunnen uitvoeren. We houden jullie op de hoogte over de uitkomsten en vervolgacties!

Spreektijd bodem in Gelderland

In Gelderland organiseert SDDI - in het kader van de transitie naar de Omgevingswet - een 'spreektijd bodem' per subregio om het thema bodem en ondergrond voor het voetlicht te brengen bij specialisten, planologen en beleidsontwikkelaars. In de Vallei en Rivierenland heeft de spreektijd inmiddels plaatsgevonden. In Nijmegen wordt de spreektijd dus ingestoken vanuit de opgaven van klimaatadaptatie en in de regio OVIJ staat energietransitie centraal. De regio Arnhem heeft gekozen om een lijst aan potentiële opgaven uit te werken en na te gaan in hoeverre zij met de betreffende opgaven te maken hebben. Aan de hand daarvan wordt dan een spreektijd nader ingevuld. Deze methode is ook beoogd in de regio Achterhoek. De regio Noord-Veluwe wil, net als Rivierenland en de Vallei, de verbrede bodemtaken onder de aandacht brengen.

Naast de spreektijden wordt ook gewerkt aan de organisatie van een provincie-brede bestuurlijke bijeenkomst. Volgend jaar meer hierover!

Update programma Verrijkende Landbouw

Het GOO is het afgelopen jaar met een wisselend gezelschap betrokken geweest bij het programma Verrijkende Landbouw. Dit betrof de deelname aan gesprekken, aan de synthesebijeenkomst en gebiedswerkshops. Een impressie van de laatste gebiedswerkshop in het IJsseldal van 9 oktober 2020 en de presentaties van deze workshop zijn terug te vinden op de website van [verrijkendelandbouw](#) onder 'bibliotheek'.

Land, waarde en mens

Hieronder een kort overzicht van ruim een jaar uitvoering programma Verrijkende Landbouw. Om het geheugen op te frissen nog even het doel: het ontwikkelen van een volhoudbaar landbouw- en voedselsysteem dat vanaf de bodem gezond is, bekeken vanuit de perspectieven Land, Waarde en Mens. Een gebiedsgerichte benadering staat hierbij centraal. In de eerste fase van het programma Verrijkende Landbouw is een analyse gemaakt van het huidige landbouwsysteem vanuit de 3 oriëntaties (land, waarde en mens).

Workshops

Begin 2020 hebben we onze voorlopige bevindingen getoetst in vier workshops; in De Valk (Ede/Lunteren) met een focus op Land (5 februari 2020), in de Noordlike Fryske Wâlden met een focus op Waarde (11 maart 2020), online met de focus op Mens

(23 juni 2020) en in het IJsseldal/Linderveld met een focus op Mens-systeem en de gebiedsbenadering. De gebiedswerkshops zijn georganiseerd samen met de organisatie Voor de Oogst van Morgen. De impressies en presentaties van de bijeenkomsten in De Valk (Land), de Noardlike Fryske Wâlden (Waarde) en de workshop Mens zijn terug te vinden op www.verrijkendelandbouw.nl onder 'bibliotheek'. Check deze website ook voor de meest actuele informatie over het programma.

Bestuurlijk Overleg: GOO als Regionaal Schakelpunt?

Afgelopen maandag 7 december heeft een afvaardiging van het GOO een bestuurlijk overleg gehad met Tjeerd van der Zwan, burgemeester van Heerenveen en portefeuillehouder Bodem & Ondergrond binnen de commissie EKEM van het VNG, en GOO stuurgroep lid Paul Hofman, wethouder van gemeente Bronckhorst. Het doel van de vergadering was om te verkennen wat de ontwikkelingen rondom de opzet van Regionale SchakelPunten (RSP's) voor bodemkennis betekenen voor het GOO.

Regionale schakelpunten

Vanuit de interbestuurlijke afspraken is het idee geopperd om RSP's in het leven te roepen. Deze RSP's zouden onder meer een belangrijke rol kunnen vervullen als intermediair tussen landelijk en regionaal niveau. Deze aansluiting is van groot belang om kennisvragen die regionaal spelen door te spelen naar landelijk niveau en vice versa. Het idee is nog pril, en is zeker nog niet in beton gegoten. Samen met de aanwezigen is deze middag verkend hoe het GOO zou kunnen deelnemen als pilot.

GOO als RSP

Het GOO onderscheidt zich van andere mogelijke pilots. Het GOO bestaat al sinds 2001. Ons fundament ligt in de uitvoeringspraktijk. Dit is ons kenmerk en onze kracht. Het is in deze tijden van verbreding van het bodemwerkveld ook goed om meer bestuurlijke aansluiting te vinden. Deelname van het GOO als RSP pilot kan ervoor zorgen dat het GOO zowel regionaal als landelijk beter zichtbaar wordt en kan het GOO meer armslag geven. Deelname kan ervoor zorgen dat er meer bewustzijn komt van het bodemwerkveld in ruimtelijke ordeningsvraagstukken, zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau, en hiermee gepaard gaande kennishiaten. De uitdaging is om het regionale kennismanagement minder ad-hoc te maken en een landelijke dekking te geven; om zo samen 'het wiel uit te vinden'. Hierbij staan samenwerking en het meer opereren als één (Gelderse) overheid centraal.

Oké, en hoe nu verder?

In opdracht van het GOO voert Gerd de Kruif een verkenning uit naar het functioneren van het GOO en naar de gewenste verdere ontwikkeling. Deze verkenning kan als basis dienen om het GOO als pilot RSP verder vorm te geven. Van belang hierbij is dus om op te merken dat het GOO zelf zich niet in de pilotfase bevindt, maar wel deel kan nemen om een RSP te initiëren. De eerste stappen zullen worden gezet om op bestuurlijk niveau kenbaar te maken dat het GOO graag als RSP pilot meedoet. Ondertussen zullen we verbinding leggen met de RSP pilot in Friesland om ideeën op te doen en een plan van aanpak op te stellen. Dit vindt naar verwachting plaats in het eerste kwartaal van 2021. We houden jullie op de hoogte!

Oproep

Provincie Gelderland gaat verkennen hoe we ruimtelijke ordening met inbegrip van het bodem- en ondergrondsysteem vorm kunnen geven in Gelderland.

Vragen daarbij zijn:

- Hoe kan dat er uit zien?

Het kan bijvoorbeeld gaan over het ordenen van kabels en leidingen in bebouwde gebieden, om te voorkomen dat door drukte in de ondergrond bijvoorbeeld ambities voor warmtenetten bemoeilijkt worden. Maar het kan ook breder, zoals de inzet van de Nationale Omgevingsvisie om functies toe te kennen aan locaties die daarvoor van nature het meest geschikt zijn en passen bij de eigenschappen van het bodem- en watersysteem.

- Wat kunnen gemeenten hieraan doen?

En wat kan de rol van de provincie zijn?

- Wat is er nodig om hier stappen in te zetten in Gelderland?

We beginnen de verkenning met verzamelen van ervaringen binnen en buiten Gelderland. Wil je meedenken met de verkenning, of heb je ervaringen die van belang zijn voor deze verkenning? We horen het heel graag!

Neem dan contact op met Henk Driessen (h.driessen@gelderland.nl).

Nieuws van Waterschap Vallei en Veluwe over het ontwerp Blauw Omgevingsprogramma

Op woensdag 25 november is door het algemeen bestuur van Waterschap Vallei en Veluwe het ontwerp Blauw Omgevingsprogramma (BOP) 2022-2027 behandeld. Het ontwerp BOP is het waterbeheerprogramma 'nieuwe stijl'. Een gebiedsgericht programma dat is ontwikkeld en vormgegeven samen met maatschappelijke partners van het Waterschap.

Interactieve PDF en digitaal platform BOP

De interactieve PDF van het BOP vind je op www.bovi2050.nl/BOP . Op dit digitale platform vind je achtergrondinformatie over de gebiedsopgaven en laat het Waterschap de verbindingen zien met de opgaven van gebiedspartners.

Aan de slag naar een duurzame en waterinclusieve samenleving

Met de Blauwe Omgevingsvisie 2050 (BOVI2050) is een nieuwe koers naar een duurzame en waterinclusieve leefomgeving ingezet. Met het BOP maakt het Waterschap de BOVI2050 concreet voor de periode 2022-2027. Daarbij staan de verbindingen tussen onze eigen doelen en maatschappelijke opgaven zoals de klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, hervorming landbouw, natuur- en stikstofopgave en de verstedelijking centraal. Dit doet het Waterschap in de geest van de Omgevingswet door het gebied centraal te stellen en door samen te werken met haar partners aan geïntegreerde gebiedsopgaven.

Gebiedsprogramma's

De opgaven zijn in het BOP gebiedsgericht vertaald naar vier concrete gebiedsprogramma's. In de vier gebiedsprogramma's zijn zogenaamde blauwe sleutelgebieden opgenomen. Dit zijn gebieden waar doelen van Waterschap Vallei en Veluwe én van haar maatschappelijke partners samen komen om de ambities uit de BOVI2050 te realiseren. Met de uitvoering van het BOP geeft men invulling aan de duurzame ontwikkeling van het waterbeheer.

Het ontwerp BOP ligt vanaf 22 maart ter inzage

Het ontwerp BOP ligt vanaf 22 maart 2021 zes weken ter inzage, dit is gelijktijdig met de start van het Nationaal waterprogramma. Dit BOP is een uitnodiging om samen te werken aan een waardevolle leefomgeving. Heb je vragen? Stel ze graag aan Andrea Swenne, Projectleider Blauw Omgevingsprogramma via bovi@vallei-veluwe.nl.

Het laatste bodem- en ondergrondnieuws

Aan het begin van elke week lees je via het [platform GOO](#) op Geldernet het laatste bodem- en ondergrondnieuws! Kun je nog niet inloggen op Geldernet? Stuur dan een mail naar communicatie@gelderseomgevingsdiensten.nl.

Hieronder een aantal aanraders!

Om (terug) te kijken

- [Follow Up festival](#) - 25 november 2020
 - [Tjeerd van der Zwan, VNG portefeuillehouders bodem VNG](#)
 - [De Monitor – Openbare informatie over verontreinigde grond ‘niet waterdicht’](#)
7 december 2020
 - [Joël Lokaal – welke invloed heeft de bodem op de smaak van wat er leeft en groeit](#)
(november en december 2020)
-

Om te lezen

- [Gemeenten maken zich op voor decentraal bodembeheer – VNG](#)
(3 december 2020)
 - [Huiswerk klaar kaarten - SDDI](#)
 - [NP RES Nieuwsbrief](#) 27 november – 4 december 2020
 - [Special Issue Tijdschrift Landschap over bodem, landgebruik en landschap](#)
december 2020
-

Om te luisteren

- [Onderaards](#) – wat als de bodem stem zou krijgen? (20 november 2020)
- [De Raad en de Omgevingswet](#) (VNG)- in de podcasts gaat het over de Omgevingswet. Experts doen voorstellen en aanbevelingen; er zijn meerdere manieren om de wet in te voeren.
- [De Groene Eeuw](#) - een podcast over de zoektocht naar een nieuwe, ecologische beschaving (voordat het te laat is).

Om aan deel te nemen

- BRO Ketendag – 17 december 2020
 - [Themagroepen GOO](#) – wil je ook meepraten, denken en doen?
Meld je aan via GOO@gelderland.nl
 - Kennisspecial Grondwaterkwaliteit – 28 januari 2021 (13.00 – 15.00 uur)
 - Kennisspecial De Ondergrond InZicht – 10 februari 2021 (14.00-16.00 uur)
 - [Webinar over XRF-onderzoek naar diffuus lood](#) – 12 januari 2021
-

Gelders nieuws

- [Paul van der Lee: participatie en de Doetinchemse handreiking](#)
- [Gelderland onderzoekt publiek warmtenet](#) (Binnenlands Bestuur)
- [Wageningen onderzoekt oprichting Regionaal Warmte Infrabedrijf](#) (Omroep Gelderland)
- [Onderzoek Gelders warmteinfrabedrijf](#) (Culemborgse Courant)
- [Intensieve samenwerking in Foodvalley groeit verder](#) (Omroep Gelderland)

GOO@gelderland.nl

Ron Nap, netwerkcoördinator (tot 1 januari 2021)

[linkedin.com/company/gelders-ondergrond-overleg](https://www.linkedin.com/company/gelders-ondergrond-overleg)

<https://goo.gelderseomgevingsdiensten.nl>

GOO

gelders
ondergrond
overleg